పాఠం 3

ఆహార సేకరణ నుంచి ఆహార ఉత్పత్తివరకు - ఆదిమానవులు

© SCERT not to be republished

మీరు తినే ఆహారాన్ని మీ కుటుంబం ఎలా సమకూర్చుకుంటుందో మీకు తెలుసా? ఆహార ఉత్పత్తి ఎలా అవుతుందో, అందుకు ఎలాంటి పరికరాలను ఉపయోగిస్తున్నారో, ఆ పరికరాలను ఎవరు కనుగొన్నారో తెలుసా?

ఎలాంటి ఆహారపంటలను పండించకుండా కేవలం ప్రకృతిలో లభ్యమయ్యే ఆహారాన్ని తింటూ జీవించే ప్రజల జీవన విధానాన్ని మీరు ఊహించగలరా ?

కొన్ని వేల సంవత్సరాల క్రితం జీవించిన మానవుల జీవన విధానాన్ని తెలుసుకోవటానికి ఈ కింది చిత్రాలను పరిశీలించండి.

చిత్రం - 3.1

చిత్రం – 3.2

- పై చిత్రాల్లో మానవులు ఆహారాన్ని ఎలా సేకరిస్తున్నారు?
- వారు ఎటువంటి దుస్తులను వేసుకున్నారు?
- పై చిత్రాల్లో 5 లేదా 6 రకాల పనిముట్లు, ఆయుధాలు ఉన్నాయి. వాటిని గుర్తు పట్టగలరా?
- 3.2వ చిత్రంలో అడవి నుంచి స్త్రీ, పురుషులు ఏమి తెస్తున్నారో చెప్పండి.
- వారు ఎటువంటి పనులను చేస్తున్నారో వివరించండి.

ఆహార సేకరణ, వేట

కొన్ని వేల సంవత్సరాల క్రితం మానవులు అడవులలో ప్రకృతి సిద్ధంగా దొరికే ఫలాలు, పుష్పాలు, తేనె, గింజలు, దుంపలు, వేర్లను సేకరించేవారు. వాటితో పాటు పక్షులను, జంతువులను వేటాడుతూ జీవనాన్ని గడిపేవారు. వారికి పంటలను పండించడం, జంతువులను మచ్చిక చేసుకోవటం తెలియదు.

- మీరు తినే ఆహారంలో అడవుల నుంచి ప్రకృతి సిద్ధంగా దొరికే వాటి జాబితాను సిద్ధం చేయండి. తినటానికి వీలుగా వాటిని ఎలా తయారు చేసుకుంటారు?

మిమ్మల్ని అడవికి పంపితే అక్కడ తినదగిన ఆహారాన్ని ఏవిధంగా కనుక్కుంటారు? ఈ విషయం తెలియాలంటే ఏ ఫలాలు తినవచ్చో, అవి ఏ కాలంలో పండుతాయో మీకు తెలిసి ఉండాలి. వాటిని ఎలా తినాలో, పచ్చిగా తినాలా, ఉడికించి తినాలా, నూరి తినాలా, మరికొన్ని పదార్థాలతో కలిపి రుబ్బి తినాలా, నీటిలో నానబెట్టి తినాలా అన్న విషయాలను మీరు తెలుసుకోవాలి.

వేటాడటానికి ఆ ప్రాంతంలో సంచరించే జంతువుల అలవాట్లు, జీవన విధానం గురించి వేటగాళ్ళు తెలుసుకునే వారు. నీటి కొరకు జంతువులు ఏప్రాంతానికి వస్తున్నాయో గమనించేవారు. అవి ప్రమాదకరమైనవా, కావా, వాటి శరీర భాగాల ఉపయోగాలు తెలుసుకునే వారు. ఆదిమానవులు ఈ విషయాలను వారి పూర్వీకుల ద్వారా తెలుసుకొని తమ సంతతికి తెలియచేసేవారు.

© SCERT not to be republished

- నేటి మానవులు, ఆదిమానవుల ఆహార అలవాట్లలోని భేదాలు, పోలికలను ఊహించి రాయండి.
- ఆదిమానవులు ఏ విధమైన దుస్తులు వేసుకొనే వారో మీకు తెలుసా? ప్రస్తుతం మీరు వేసుకునే దుస్తులనే వారూ వేసుకొనే వారా?

రాతి పనిముట్లు

నేడు మనం యంత్రాలను, ట్రాక్టర్లను, ఉక్కు పనిముట్లను ఉపయోగిస్తున్నాం. ఆదిమానవులు రాళ్ళు, ఎముకలు, కొయ్యతో చేసిన పనిముట్లను ఉపయోగించేవారు. పెద్దరాళ్ళను జాగ్రత్తగా వేరొక రాయితో కొట్టి నునుపుగా, పదునుగా చేసి పనిముట్లు తయారు చేసుకొనేవారు. ఈ పెద్దరాతి పనిముట్లు మాంసం కోయటానికి, భూమిలోనుంచి దుంపలను తవ్వటానికి, జంతువులను వేటాడడానికి ఉపయోగపడేవి.

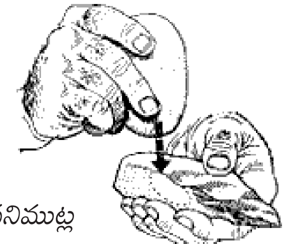

చిత్రం – 3.3 రాతి పనిముట్ల తయారీలో ఒక విధానాన్ని వివరించే చిత్రం.

కొన్ని వేల సంవత్సరాల తర్వాత వారు ముడిరాతి నుంచి నునుపుగా, అనువుగా ఉండేలా చిన్న రాతి పనిముట్లను తయారుచేయటం మొదలు పెట్టారు. ఇలాంటి పనిముట్లను సూక్ష్మ రాతి పరికరాలు అనేవారు. వీటికి కొయ్య లేదా ఎముక పిడిని బిగించి వాటిని కత్తులు, బాణాలు, కొడవళ్ళ లాగా ఉపయోగించేవారు. ఈ పరికరాలు నేలలో గోతులు తవ్వటానికి, చెట్లను నరకటానికి, బెరడు తీయటానికి, జంతువుల చర్మం తీయడానికి, వాటిని శుభ్రం చేసి

(ఎ) (బి) (సి)

చిత్రం – 3.4 (ఎ, బి) మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా అమ్రాబాదులో బయల్పడిన పురాతన పెద్ద రాతి పనిముట్లు.

చిత్రం – 3.4 (సి) పొట్టి శ్రీరాములు నెల్లూరు జిల్లా కామకూరులో బయల్పడిన పురాతన రాతి గొడ్డలి.

చిత్రం – 3.5
మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా అమ్రాబాద్‌లో బయల్పడిన రాతి పలకల నుంచి తయారు చేసిన పనిముట్లు

చిత్రం – 3.6
నల్గొండ జిల్లా ఏలేశ్వరంలో బయల్పడిన రాతి నుంచి చెక్కిన బ్లేడ్లు

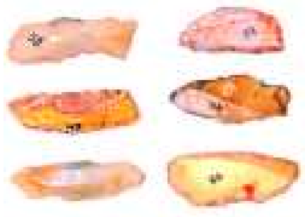

చిత్రం – 3.7
ఆదిలాబాద్ జిల్లా ఘనపూర్‌లో బయల్పడిన సూక్ష్మ రాతి పరికరాలు

© NCERT not to be republished

దుస్తులుగా కుట్టుకోవడానికి మాంసం, ఎముకలను కోయటానికి, వేర్లు, పండ్లు కోయటానికి, జంతువులను వేటాడటానికి ఉపయోగపడేవి.

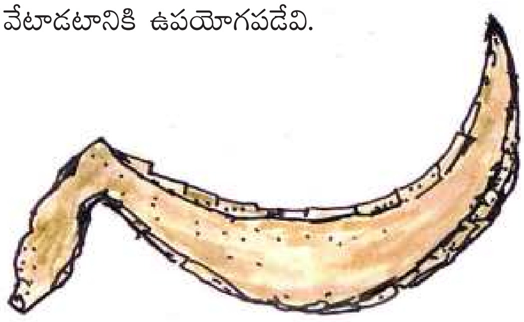

చిత్రం – 3.8 సూక్ష్మ రాతి పరికరాలు: రాతి కొడవలి

ఆనాటి రాతిపనిముట్లు లభ్యమైన ప్రాంతాల ద్వారా, రాతి పనిముట్లను అధ్యయనం చేయడం ద్వారా ఆదిమానవుల జీవనవిధానాల గురించి తెలుసుకోగలం.

- ఏయే పనులకు రాళ్ళను నేటి ప్రజలు ఉపయోగిస్తున్నారు? చర్చించి రాయండి.

నిప్పు

నిప్పును కనుక్కోవడంతో ఆదిమానవుల జీవితంలో గొప్ప మార్పు చోటు చేసుకుంది. బహుశా వారు రెండు రాళ్ల మధ్య రాపిడితో నిప్పును పుట్టించి వుంటారు. వారు ఆహారంగా తీసుకొనే పచ్చి మాంసాన్ని ఆ నిప్పుతో కాల్చి తినటానికి వీలుపడింది. వండుకొని తినే ఆహారానికి ఇది నాంది పలికింది. ఆ నిప్పును అనేక రకాలుగా ఉపయోగించుకొనే వారు. క్రూరమృగాలను తరిమేయటానికి, తాము నివసించే గుహలలో వెలుగు నింపటానికి ఉపయోగించేవారు. చెక్కను గట్టిపరిచి ఉపయోగించటానికి దానిని నిప్పుపై వేడి చేసేవారు.

- నేడు మనమందరం నిప్పును దేనికి ఉపయోగిస్తున్నాం?
- ఆది మానవుల జీవిత అనుభవాన్ని పొందటానికి చెకుముకి రాళ్ళను ఉపయోగించి రాపిడితో నిప్పును పుట్టించి వాటి కింద పత్తిని కానీ లేదా ఎండుటాకులను కానీ ఉంచి మండించండి.

© SCERT not to be republished

కర్నూలు గుహలు

చిత్రం–3.9 – కర్నూలు జిల్లాలోని బెలూమ్ గుహల ప్రవేశ మార్గం

పురావస్తు శాస్త్రజ్ఞులు కర్నూలు జిల్లా గుహలలో ఆదిమానవులకు చెందిన అనేక రాతి పనిముట్లను కనుగొన్నారు. ఈ జిల్లాలో బేతంచెర్ల, బనగానపల్లి ప్రాంతాలలో కొన్ని వందల గుహలు ఉన్నాయి. విశ్రాంతి తీసుకోవటానికి, రాతి పనిముట్లను దాచుకోటానికి ఈ గుహలను ఆదిమానవులు కొన్ని వేల సంవత్సరాలు ఉపయోగించారు.

జంతువుల ఎముకలు, రాతి పనిముట్లు ముఖ్యంగా సూక్ష్మ రాతి పరికరాలు, ఎముకలతో చేసిన పనిముట్లు ఈ గుహలలో పురావస్తు శాస్త్రవేత్తలు కనుగొన్నారు. ఎముకలతో చేసిన పనిముట్లు ఈ గుహలలో తప్ప భారత ఉపఖండంలో మరెక్కడా దొరకలేదు.

ప్రాచీన కాలంలో ప్రజలు నివసించిన ప్రదేశాలలో నేలను తవ్వినప్పుడు దొరికిన పురాతన సామాగ్రి, ఎముకలు, పాత్రలు, భవనాల అవశేషాలను అధ్యయనం చేసేవారిని పురావస్తుశాస్త్రవేత్తలు అంటారు.

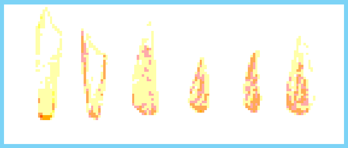

చిత్రం–3.10 : కర్నూలు జిల్లా ముచ్చట్ల చింతమాను గవి గుహలో లభ్యమయిన ఎముకలతో తయారు చేసిన పనిముట్లు.

సంచార జీవనం

ఆదిమానవులు చిన్న చిన్న గుంపులుగా గుహలలో, చెట్లు లేదా రాళ్ళ నీడలో నివసించేవారు. ఇళ్ళను నిర్మించుకొనే వారు కాదు. ఒక ప్రాంతం నుంచి మరొక ప్రాంతానికి పోతూ సంచారజీవనం గడిపేవారు. ఒక ప్రాంతం నుంచి మరో ప్రాంతానికి నిరంతరం సంచరించే వారిని సంచార జీవులు అని అంటారు.

- ఏయే కారణాల వల్ల ఆదిమానవులు ఒక ప్రాంతం నుంచి మరొక ప్రాంతానికి సంచరించేవారో మీరు ఊహించగలరా?
  - ఒక గుంపు ప్రజలు ఒక ప్రాంతంలోని పండ్లను లేదా జంతువులను పూర్తిగా ఉపయోగించుకుంటే ఏమి జరుగుతుంది?
  - జంతువులు ఒకే ప్రాంతంలో నివసిస్తాయా? లేదా అవి సంచార జీవితం గడుపుతాయా?
  - సంవత్సరం పొడవునా ఒకే ప్రాంతంలో నీరు దొరుకుతుందా?
- ఇప్పటికీ చాలా మంది ప్రజలు ఒక ప్రాంతం నుంచి మరొక ప్రాంతానికి మారుతూ ఉన్నారు. అలా మారేటప్పుడు వారు ఏ ఏ వస్తువులను తమతో తీసుకు వెళుతుంటారు?
- ఆదిమానవులు ఒక ప్రాంతం నుంచి మరొక ప్రాంతానికి వలస వెళ్లేటప్పుడు తమతో ఏ వస్తువులను తీసుకు వెళ్లేవారు?
- నేడు మానవులు సంచార జీవితం గడపక ఇళ్ళు నిర్మించుకొని అక్కడే నివసించడానికి గల కారణాలేవి?

చిత్రకళ

వివిధ ప్రాంతాలలోని గుహల గోడలపై, రాతిస్థావరాలపై ఆదిమానవులు జంతువులను, వారు వేటాడే సంఘటనలనూ చిత్రించారు. వారు కొన్ని రకాల రంగు రాళ్ళను పిండి చేసి, జంతువుల కొవ్వును కలిపి చిత్రాలు వేయటానికి అవసరమైన రంగులను తయారు చేసుకొనేవారు. చిత్రించటానికి వెదురు కుంచెలను ఉపయోగించేవారు. బహుశా వారు ఇలా చిత్రించటానికి మతపరమైన ప్రాముఖ్యత ఉండి ఉండవచ్చు.

- మీ ప్రాంతంలోని ప్రజలు వివిధ పర్వదినాల ప్రాముఖ్యతను చిత్రాలద్వారా, ముగ్గులద్వారా తెలియచేస్తారా?

చింతకుంట గ్రామం ముద్దనూరు మండలం, వై.యస్.ఆర్. కడప జిల్లాలో ఉంది. ఇక్కడ పది రాతి స్థావరాలు ఉన్నాయి. ఈ రాతి స్థావరాలలో ఆదిమానవులు గీసిన చిత్రాలు కనుగొన్నారు. ఎరుపు, తెలుపు రంగులలో 200 పైగా చిత్రాలు ఉన్నాయి. వాటిలో పది చిత్రాలు మాత్రమే తెలుపు రంగులో ఉన్నాయి. ఈ తెలుపు రంగు చిత్రాలు మతపరమైన భావనలకు చెందినవి. ఎరుపు రంగు చిత్రాలలో ఉన్న మూపురం ఎద్దు ఒకే ఒక గుహాలో ఉంది. ఈ గుహను స్థానికంగా ఎద్దుల ఆవుల గుండు అని అంటారు. ఇంకా మిగిలిన రాళ్ళపై జింక, దుప్పి, నక్క, కుందేలు, పక్షులు, మానవుల చిత్రాలను మనం గమనించవచ్చు.

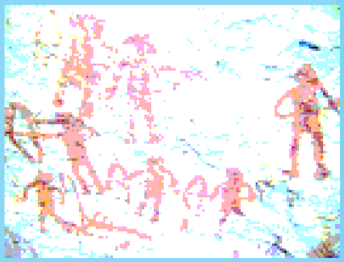

చిత్రం – 3.11

చిత్రం – 3.12

చిత్రం – 3.11, 3.12 : వై.యస్.ఆర్ కడప జిల్లాలోని చింతకుంటలో ఆది మానవులు గీసిన మానవాకృతులు, ఎద్దు.

© SCERT not to be republished

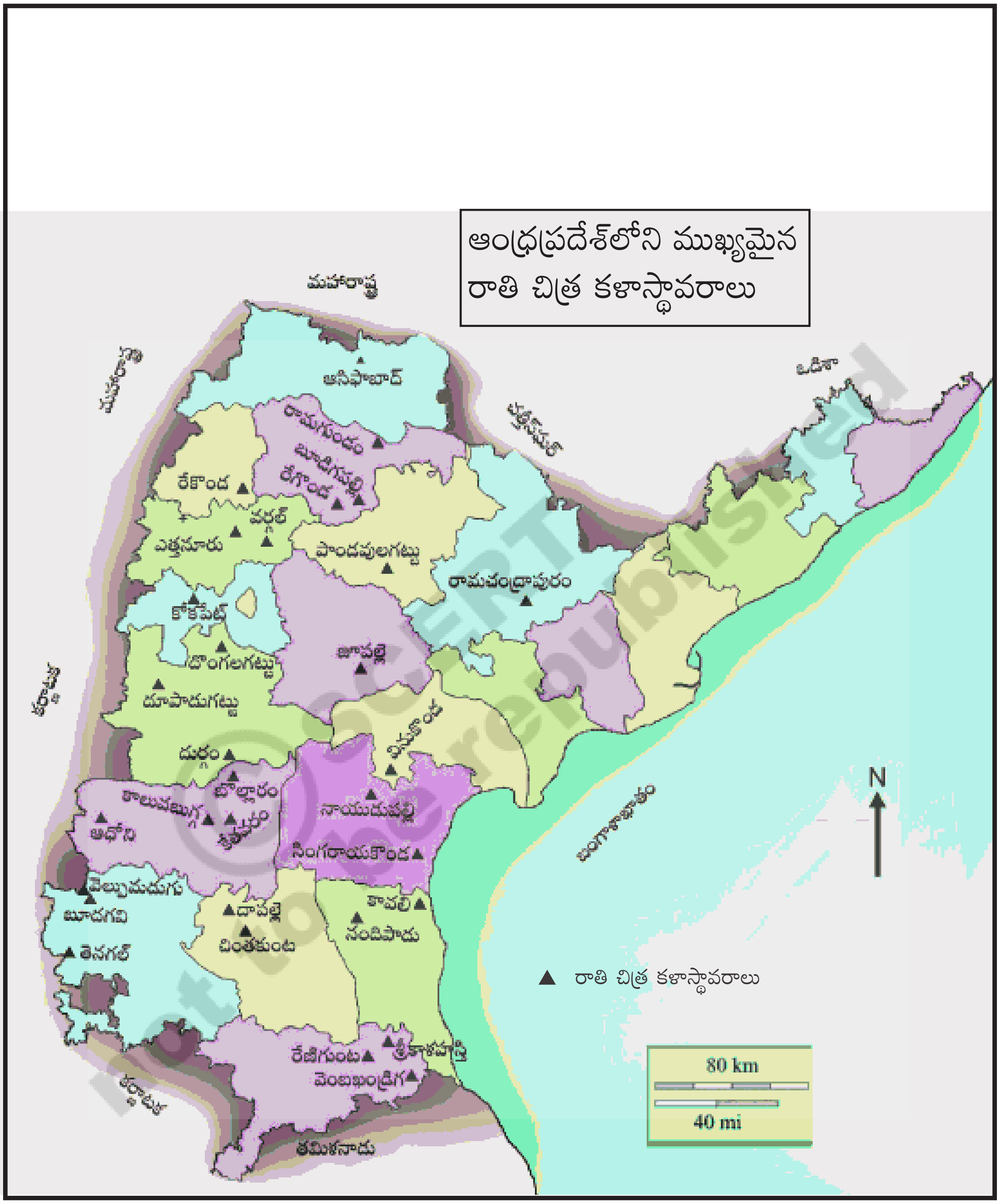

పటం 1: ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ముఖ్యమైన రాతి చిత్ర కళా స్థావరాలు

నేటి కాలంలో వేటగాళ్ళు

నేటికి కూడా ప్రపంచంలో కొన్ని సమూహాల మానవులు వేటాడడం, ఆహార సేకరణ ద్వారా జీవితాన్ని గడుపుతున్నారు. మన రాష్ట్రంలో కొంతమంది యానాదులు, చెంచులు ఈ విధమైన జీవితాన్ని నేటికీ గడుపుతున్నారు. వారి జీవన విధానాన్ని అర్థం చేసుకోవాలని కొంతమంది పరిశోధకులు వారితో సహజీవనం సాగించి వారి గురించి అధ్యయనం చేస్తున్నారు. కొన్ని వేల సంవత్సరాల క్రితం ఆదిమానవులు అడవులలో ఏవిధమైన జీవితం గడిపేవారో ఊహించుకోవటానికి ఈ అధ్యయనం తోడ్పడుతుంది.

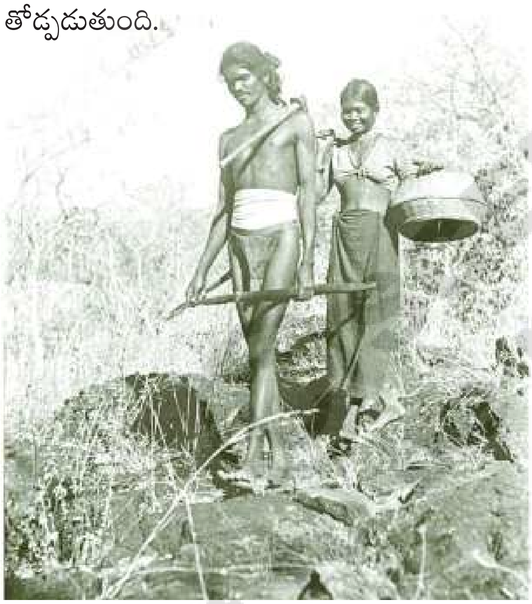

పటం : 13ఎ

పటం : 13బి

పటం : 13 సి

పటం– 3.13(ఎ), (బి), (సి) : 80 సంవత్సరాల క్రితం నాటి చెంచుల చిత్రాలు

సమ జీవనం

ఆదిమానవులు చిన్న సమూహాలుగా ఏర్పడి సంచార జీవనాన్ని గడిపేవారని తెలుసుకున్నాం. అప్పుడు స్త్రీ పురుషులు అందరూ కలిసి వేటాడి ఆహారాన్ని సంపాదించుకునేవారు. ఆహార అన్వేషణలో స్త్రీలు, పిల్లలు చాలా ఉత్సాహంగా పాల్గొని చిన్న జంతువులను వేటాడి ఆహారాన్ని సంపాదించేవారు. పెద్ద జంతువులను వేటాడటానికి కొన్ని రోజుల ప్రణాళిక ద్వారా పురుషులు నిర్వహించేవారు.

ఆనాటి వేటగాళ్ళు వేటాడిన ఆహారాన్ని వారి సమూహంలోని ప్రజలందరితో పంచుకొనేవారు. మాంసం, చేపలు, పండ్లు, ఆకులు, దుంపలు, అడవి ధాన్యాలను నిలువ చేసే వసతులు ఆనాటి మానవులకు ఉండేవి కావు. కానీ నేటికాలంలో మనం

తినే ధాన్యాలు, పప్పుదినుసులు త్వరగా చెడిపోవు. అంతేకాక కొన్ని నెలల వరకు చెడిపోకుండా కాపాడుకోటానికి జాడీలు, డబ్బాలు లభిస్తున్నాయి. కానీ సంచార జీవితం గడిపిన ఆదిమానవులకు ఇలాంటి వసతులు ఉండేవి కావు.

వేటాడిన, అడవిలో దొరికిన ఆహారాన్ని పంచుకొనటం వల్ల వారిలో ధనిక, పేద తేడాలు ఉండేవి కావు. ఒకరితో మరొకరు సమానంగా వ్యవహరించేవారు. అందరూ కలసి మెలసి చర్చించి కొన్ని ముఖ్యమైన నిర్ణయాలను తీసుకొనేవారు.

ఆదిమానవులు అడవిలోని జంతువులను వేటాడినప్పటికి అడవిలోని వృక్షాలు, జంతువులు, నదులు, పర్వతాల పట్ల ఎంతో గౌరవాన్ని కలిగి వుండేవారు. వారికి సరిపడేంత ఆహారం సంపాదించుకోవడానికి వీటిని తరుచుగా పూజించేవారు.

చిత్రం – 3.14 – వేటాడిన జింకకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్న ఆదిమానవులు

ఆహారం కోసం వేట, సేకరణ ద్వారా జీవనాన్ని గడిపే ప్రస్తుత ప్రజలను చూసి ఆదిమానవుల జీవన విధానాన్ని మనం ఊహించవచ్చు.

- ఆదిమానవులు ఆహారాన్ని ఎందువల్ల చాలా కాలం నిలువ చేసుకోలేక పోయేవారు?
- ఆనాటి వేటగాళ్ళు ఆహారాన్ని పంచుకోక పోయి ఉన్నట్లయితే ఏమి జరిగి ఉండేదో ఊహించగలరా?

- వారిలో పేదవారు ఎందుకు లేరో తెలుపగలరా?
- వేటాడిన జంతువులకు ఆదిమానవులు, పండిన పంటకు నేటి మానవులు కృతజ్ఞతలు తెలపడంలో ఏమైనా పోలికలు వున్నాయా?

ఆహార సేకరణ నుంచి ఆహార ఉత్పత్తి

కొన్ని వేల సంవత్సరాల పాటు మానవులు వేట, సేకరణ ద్వారా ఆహారాన్ని సంపాదించుకొనే వారని తెలుసుకున్నాం. కేవలం 12,000 సంవత్సరాల నుంచి మాత్రమే మానవులు ఆహారాన్ని పంటలు పండించుట ద్వారా సంపాదించు కుంటున్నారు. వారి జీవన విధానం ఎలా మారిందో తెలుసుకుందాం.

దాదాపు 12,000 సంవత్సరాల క్రితం ప్రపంచ వాతావరణంలో గొప్ప మార్పులు సంభవించాయి. ఉష్ణోగ్రత విపరీతంగా పెరిగింది. దీని వల్ల అటవీ ప్రాంతాలు కొన్ని గడ్డిభూములుగా మారిపోయాయి. ఈ గడ్డి భూములు పశువులకు, గొర్రెలకు, మేకలకు అవసరమైన గడ్డిని అందించాయి. మానవులకు కూడా తినడానికి వీటినుంచి తృణధాన్యాలు లభించేవి. క్రమంగా ఆదిమానవులు ఈ గడ్డిభూములను, వాటిపై ఆధారపడి వున్న జంతువులను పరిశీలించి వాటిపై ఆధిక్యతను సంపాదించుకున్నారు. దీని ఫలితంగా జంతువులను మచ్చిక చేసుకోవడం, మొక్కలను పెంచటం మొదలైంది. దీని వల్ల ఏం జరిగిందో తెలుసుకుందాం.

పంటలు పండించటం, జంతువుల పోషణ

క్రమంగా ఆదిమానవులలోని పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు ఏ ప్రాంతాల్లో ఆహారానికి అనువైన మొక్కలు పెరుగుతున్నాయో, విత్తనాలనుంచి కొత్త మొక్కలు ఎలా మొలకెత్తుతున్నాయో పరిశీలన చేయడం మొదలు పెట్టారు. దీని కోసం వారు మొక్కలను పక్షులు, జంతువులనుంచి కాపాడే వారు. ఫలితంగా మొక్కలు పెరిగి పంటలు పండాయి. ఆహారంగా ఉపయోగపడే మొక్కలు పెరిగే ప్రాంతాలలో ప్రజలు

© SCERT not to be republished

స్థావరాలు ఏర్పరుచుకొని పంటలు పండించారు. ఇలా భూమిపై వివిధ ప్రాంతాలలో పంటలు పండించే వివిధ సమూహాలు రైతు సమూహాలుగా ఏర్పడ్డాయి.

వివిధ ప్రాంతాల్లోని ప్రజలు వరి, గోధుమ, జొన్న, పప్పుధాన్యాలు, తృణధాన్యాలు, దుంపలు, కూరగాయలను పండించటం నేర్చుకున్నారు. రకరకాల పంటలను, కూరగాయలను ఎలా పండించుకోవాలో ఒకరి నుంచి మరొకరు తెలుసుకోగలిగారు.

ఈ క్రమంలో వారు తినగా మిగిలిన ఆహారాన్ని వారి నివాసాల దగ్గరకు వచ్చే గడ్డి తినే సాధు జంతువులకు పెట్టి వాటిని మచ్చిక చేసుకోవటం మొదలైంది. ఈ విధంగా పెంచుకొనే జంతువులకు క్రూరమృగాల నుంచి రక్షణ కల్పించేవారు. ఈ విధంగా జంతువులను మచ్చికచేసుకొని పెంచుకోవడంవల్ల వారికి మాంసం, జంతు చర్మం, పాలు మొదలైనవి లభ్యమయ్యేవి. వారు క్రమంగా ఎద్దులను, గాడిదలను వ్యవసాయానికి, సరుకులు మోయటానికి ఉపయోగించారు.

మచ్చిక చేసుకొనటం

ఆదిమానవులు సాధారణంగా అధిక దిగుబడినిచ్చే, రోగాల బారిన పడకుండా ఉండే మొక్కలను, జంతువులను ఎంపిక చేసేవారు. మళ్లీ విత్తటానికి ఇటువంటి మొక్కల విత్తనాలనే సేకరించి ఉపయోగించేవారు, ఎంపిక చేసిన జంతువులతోనే పశోత్పత్తి గావించేవారు. ఈ విధంగా వారు పెంచుకునే మొక్కలు, జంతువులు, అడవి మొక్కలకు, జంతువులకు భిన్నంగా రూపొందాయి. ఎంచుకున్న విత్తనాల నుంచి దిగుబడి లభించేవరకు మొక్కలను సంరక్షించుకునేవారు. ఇదే క్రమంలో మచ్చిక చేసుకున్న జంతువులను వారికి ఉపయోగపడే రీతిలో పెంచుకొనేవారు. ఈ విధానాన్ని మచ్చిక చేసుకోవడం అంటారు.

ఈ విధంగా కొన్ని వందల సంవత్సరాలుగా ప్రజలు వారికి వివిధ రకాలుగా ఉపయోగపడే మొక్కలను, జంతువులను పెంచేవారు.

- వచ్చే సంవత్సరం పంటలు పండించడానికి ఈనాటి రైతులు కూడా ఆది మానవుల లాగ విత్తనాలను ఎంచుకుంటున్నారా?
- ప్రస్తుత రైతులు పంటలను ఎలా సంరక్షించు కుంటున్నారో మీకు తెలుసా?
- ప్రజలు వారి పెంపుడు జంతువులకు ఎలా సంరక్షణ కల్పిస్తున్నారు?

కానీ ప్రజలందరూ ఇలా చేసేవారు కాదు. చాలామంది ఇంకా అడవుల్లో జంతువులను వేటాడి ఆహారాన్ని సమకూర్చుకునేవారు. వ్యవసాయం కూడా అందరూ ఒకే విధంగా చేసేవారు కాదు. మొదట అటవీ ప్రాంతాలలో పోడు వ్యవసాయంతో పాటు వేట, ఆహార సేకరణ కొనసాగించేవారు. (పోడు వ్యవసాయం గూర్చి 6వ పాఠంలో చదువుతారు)

నేలను దున్ని ఎరువులు ఉపయోగించటం ద్వారా సారవంతం చేయవచ్చని వారిలో కొందరు తెలుసుకున్నారు. దీనితో ప్రతి సంవత్సరం సారవంతమైన నేలల కోసం దూరప్రాంతాలకు వెళ్ళనవసరం లేదని తెలుసుకున్నారు. వారు వ్యవసాయంలో జంతువులను నేలను దున్నటానికి, పంటలు రవాణాకు, ఎరువులకు, ఇతర అవసరాలకు ఉపయోగించేవారు. దీని వల్ల పశుపోషణతోపాటు వ్యవసాయం అమలులోకి వచ్చింది.

స్థిర జీవనం

పంటలకు నీరు పెట్టడానికి, జంతువులు, పక్షుల నుంచి వాటిని కాపాడడానికి పంటలు పండే ప్రదేశంలో ప్రజలు నివాసం ఏర్పరచుకున్నారు. పంట కోసిన తరవాత దానినంతా ఒకే రోజు తినలేరు కాబట్టి నిల్వచేయడం మొదలుపెట్టారు. పండించిన ధాన్యాన్ని ఆరు నెలల నుంచి సంవత్సరం దాకా నిలువ వుండేలా చర్యలు తీసుకోవడం మొదలు పెట్టారు. ఒక చోట ఇల్లు కట్టుకొని స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకుంటేనే ధాన్యాన్ని నిల్వ చేయడం సాధ్యమవుతుంది. ఈ పరిస్థితులు స్థిర జీవనానికి దారితీశాయి.

© SCERT not to be republished

స్థిరజీవనం వల్ల వారు రాతితో, కొయ్యతో లేదా మట్టితో ఇళ్లను నిర్మించుకోవడం మొదలైంది. పాలు, నీరు, ధాన్యం నిల్వ చేయటానికి, వండటానికి పాత్రలు అవసరమయ్యాయి. ఇది వివిధ రకాల కుండల తయారీకి దారి తీసింది. పాత్రలపై అందమైన బొమ్మలను చిత్రించి అలంకరించేవారు. వంటకు పొయ్యి, ధాన్యం దంచేందుకు రోలు అవసరం అయ్యాయి. పురావస్తు శాస్త్రవేత్తల తవ్వకాలలో వారు ఉపయోగించిన రాతి పనిముట్లు, పాత్రలు, గుడిసెలు ఇతర పనిముట్ల అవశేషాలు లభ్యమయ్యాయి. వీటితో పాటు కొన్ని చోట్ల చాలా సంవత్సరాల క్రితం ఆదిమానవులు నిప్పుపై కాల్చిన ధాన్యం కూడా లభ్యమయింది.

ఆనాటి రైతులు చెట్లను, కొమ్మలను నరకడానికి వీలుగా వుండే కొత్తరకం రాతి పనిముట్లను తయారు చేసుకున్నారు. వీటిని నవీన రాతి పరికరాలని పురావస్తు శాస్త్రవేత్తలు అంటారు.

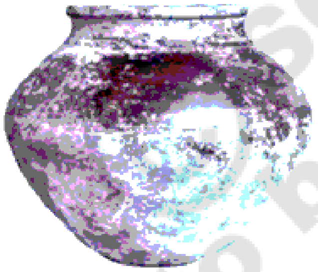

చిత్రం – 3.15 : పురాతన కుండ – దీనిలో ఏమి నిల్వ వుంచుకొనేవారని భావిస్తున్నారు?

చిత్రం – 3.16 : 12000 సంవత్సరాల క్రితం నిల్వ చేసిన ఆహారాన్ని పురావస్తు శాస్త్రవేత్తలు కనుగొన్నారు.

ఆనాటి వ్యవసాయదారులు అనువైన రాతిని మరొక రాతిపై సాన పెట్టడం ద్వారా గొడ్డళ్లలాంటి పరికరాలను తయారు చేసుకున్నారు. ఇలా సాన పట్టిన గొడ్డళ్లకు కొయ్య పిడి బిగించేవారు. ఈ కొత్త పనిముట్లతో పంటలు పండించడం ద్వారా ఆదిమానవుల జీవనవిధానంలో విప్లవాత్మక మార్పులు వచ్చాయి. ఈ కొత్త రాతి పనిముట్లతో వ్యవసాయం చేసిన కాలాన్ని నవీన శిలాయుగం లేదా కొత్త రాతియుగం అంటారు.

చిత్రం – 3.17 : మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా అమ్రాబాదులో లభ్యమైన చెక్కకు బిగించిన రాతి గొడ్డలి

చిత్రం – 3.18 : మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా సేరుపల్లిలో లభ్యమైన నవీన శిలాయుగం నాటి రాతి పనిముట్లు.

ఆధారం : ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పురావస్తు మ్యూజియం, హైదరాబాదు

© SCERT not to be republished

- ఆదిమానవులు ధాన్యాన్ని నిలువ చేయటానికి ఏమి చేసేవారు?
- పంటలు పండించే ప్రజలు అదే ప్రదేశంలోనే ఎందువల్ల స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకున్నారు?
- ఆదిమానవులు నివసించిన గుడిసెలను ఊహించి చిత్రించండి. ఇప్పుడు మీరు నివసించే గృహాలకు వారి గుడిసెలకు మధ్య తేడాలను పట్టికగా రాయండి.

భారతదేశంలో ఆదిమానవుల ప్రారంభ వ్యవసాయ ఆనవాళ్ళు సుమారు తొమ్మిది వేల సంవత్సరాల క్రితమే బెలూచిస్తాన్‌లో, సుమారు ఐదు వేల సంవత్సరాల క్రితం కాశ్మీర్‌లో, నాలుగు వేల లేదా ఐదు వేల సంవత్సరాల క్రితం బీహార్‌లో బయటపడ్డాయి.

ఆదిమానవులు జంతువులను మచ్చిక చేసుకున్న ఆనవాళ్ళు దక్కన్ పీఠభూమిలో ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్నాటక రాష్ట్రాల సరిహద్దుల్లో దొరికాయి. ఈ రాష్ట్రాలలోని అనేక ప్రదేశాలలో పెద్ద పరిమాణంలో బూడిద దిబ్బలు కనుగొన్నారు.

పురావస్తు శాస్త్రజ్ఞుల అంచనా ప్రకారం ఐదు వేల సంవత్సరాల క్రితం ఆదిమానవులు ఈ ప్రాంతంలో పశుపోషణ చేపట్టినట్లు తెలుస్తోంది. వారు కొన్ని ప్రత్యేక ప్రదేశాలలో పశువులను కంచెద్వారా నిలువరించి అనంతరం వాటి పేడను ఎండబెట్టి దిబ్బలను ఏర్పాటు చేశారు. తర్వాత ఈ దిబ్బలను పండుగ సందర్భాలలో కాల్చి బూడిద చేసేవారు. ఈ విధంగా ఆనాడు ఏర్పడిన బూడిద కుప్పలు ప్రస్తుతం మహబూబ్‌నగర్, కర్నూలు, అనంతపురం జిల్లాలలో బయటపడ్డాయి. ఈ బూడిదకుప్పలతో పాటు నవీన శిలాయుగానికి చెందిన రాతిగొడ్డలి, రాతి పారలు, కుండల అవశేషాలు మొదలైనవి కనుగొన్నారు. ఈ విధంగా ఆదిమానవులు పంటలు పండించడంతోపాటు స్థిరనివాసాల గ్రామ సముదాయాలను ఏర్పరచుకోవడానికి కొన్ని వేల సంవత్సరాలు పట్టింది.

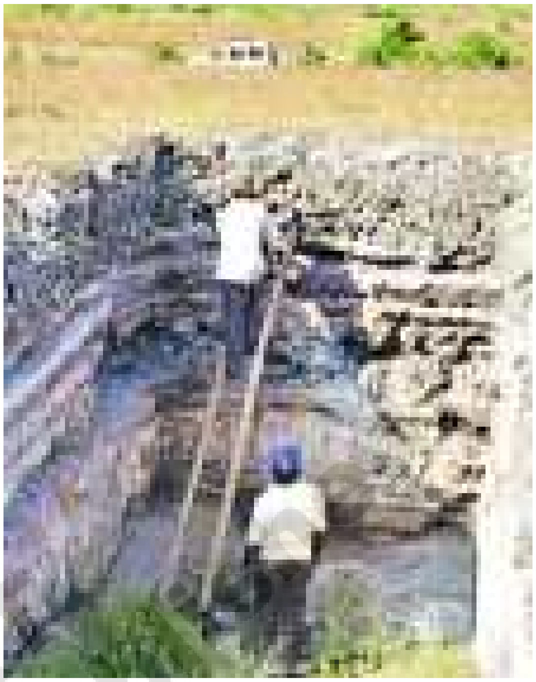

చిత్రం – 3.19 : అనంతపురం జిల్లా పాళ్యాయి వద్దగల బూడిద దిబ్బలవద్ద పురావస్తు శాస్త్రవేత్తల తవ్వకాలు

కీలక పదాలు

వేట, ఆహార సేకరణ సమాజం
రాతి పనిముట్లు
సూక్ష్మ రాతి పరికరాలు
సంచార జీవులు
సమజీవనం
మచ్చిక చేసుకొనటం
పశుపోషకులు
స్థిరజీవనం
నవీన శిలాయుగం
పురావస్తు శాస్త్రవేత్త
పోడు వ్యవసాయం

© SCERT not to be republished

మీ అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరుచుకోండి!

1. ఆదిమానవులు నూలు దుస్తులు ఎందుకు ధరించలేదు?
2. పండ్లు కోయటానికి ప్రస్తుతం మీరు ఎటువంటి పనిముట్లను ఉపయోగిస్తున్నారు? ఆ పనిముట్లు లేనట్లయితే ఏమి చేస్తారు?
3. ఆదిమానవులు వాడిన రాతి పనిముట్లకు నవీన పనిముట్లకు గల తేడాలను తెలపండి.
4. ఆదిమానవులు ఒక ప్రాంతం నుంచి మరొక ప్రాంతానికి ఎందుకు సంచరించేవారు? ప్రస్తుత మానవుల సంచారానికి ఆదిమానవుల సంచార జీవితానికి మధ్యగల తేడాలు / పోలికలను తెలపండి.
5. మీకు దగ్గరలో వున్న రాతి చిత్రకళా స్థావరాన్ని కనుగొని మీ తరగతి విద్యార్థులతో సందర్శించండి.
6. కింద ఇచ్చిన రాతి చిత్ర కళా స్థావరాలను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పటంలో గుర్తించండి.

   ఏ. చింతకుంట   బి. పాండవుల గట్టు   సి. కేతవరం

   డి. వేల్పు మడుగు   ఇ. రేకొండ   ఎఫ్. రామచంద్రాపురం
7. నవీన శిలాయుగ వ్యవసాయదారులు, పశు పోషకులకూ ప్రస్తుత ఆధునిక యుగ వ్యవసాయదారులు, పశుపోషకులకూ మధ్య తేడాలను రాయండి.
8. ఆదిమానవులు మచ్చిక చేసుకున్న జంతువులు, వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల జాబితాను తయారు చేసి వాటి గురించి కొన్ని వాక్యాలు రాయండి.
9. వంటకు పొయ్యి, రుబ్బురోలు లేనట్లయితే మనం తినే ఆహారంపై ఎటువంటి ప్రభావం కలుగుతుంది?
10. పురావస్తు శాస్త్రవేత్తతో ముఖాముఖికై ఐదు ప్రశ్నలు తయారు చేయండి.
11. ఈ కింది పటంలో అనేక దృశ్యాలు ఉన్నాయి. వీటిలో వేట ఆధారిత సమాజానికి చెందని వాటిని గుర్తించండి. అలాగే వేట సమాజం, వ్యవసాయ సమాజానికి చెందిన సంయుక్త దృశ్యాలను గుర్తించండి. వాటికి సరియైన సంజ్ఞలను పెట్టి విభజించండి.

చిత్రం : 3.20

© SCERT not to be republished

12. ఇచ్చిన ఆధారాలతో కింది పదబంధాన్ని నింపండి.

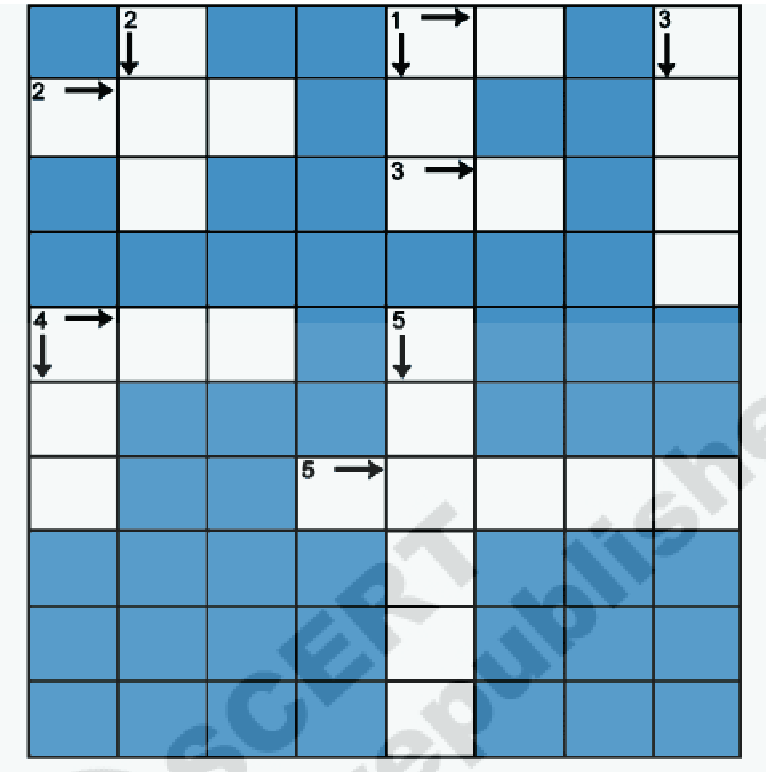

ఆధారాలు:

అడ్డం :

1. ఆదిమానవులు పచ్చిమాంసాన్ని దీనితో కాల్చేవారు (2)
2. ఆదిమానవులు రవాణాకు ఈ జంతువును ఉపయోగించేవారు (3)
3. ఆదిమానవులు పండించిన పంటలలో ఒక ధాన్యం (2)
4. ఆదిమానవులు నేలను దున్ని సారవంతం చేయడానికి దీనిని ఉపయోగించేవారు (3)
5. మొట్టమొదట పంటలు పండించటం ద్వారా ఏర్పడిన జీవనం (5)

నిలువు:

1. ఆదిమానవుల మిగులు ఆహారానికి ఈ వసతి ఉండేది కాదు (3)
2. ఆంధ్ర కర్ణాటక రాష్ట్రాల సరిహద్దుల్లో పెద్ద పరిమాణంలో ఈ కుప్పలను కనుగొన్నారు (3)
3. అడవిలోని వీటిని ఆదిమానవులు కొలిచేవారు (4)
4. ఆదిమానవులు వీటితో చేసిన పనిముట్లను ఉపయోగించే వారు (3)
5. నిరంతరం ఒక ప్రాంతం నుంచి మరొక ప్రాంతానికి తరలిపోయే వారు (6)

© SCERT not to be republished